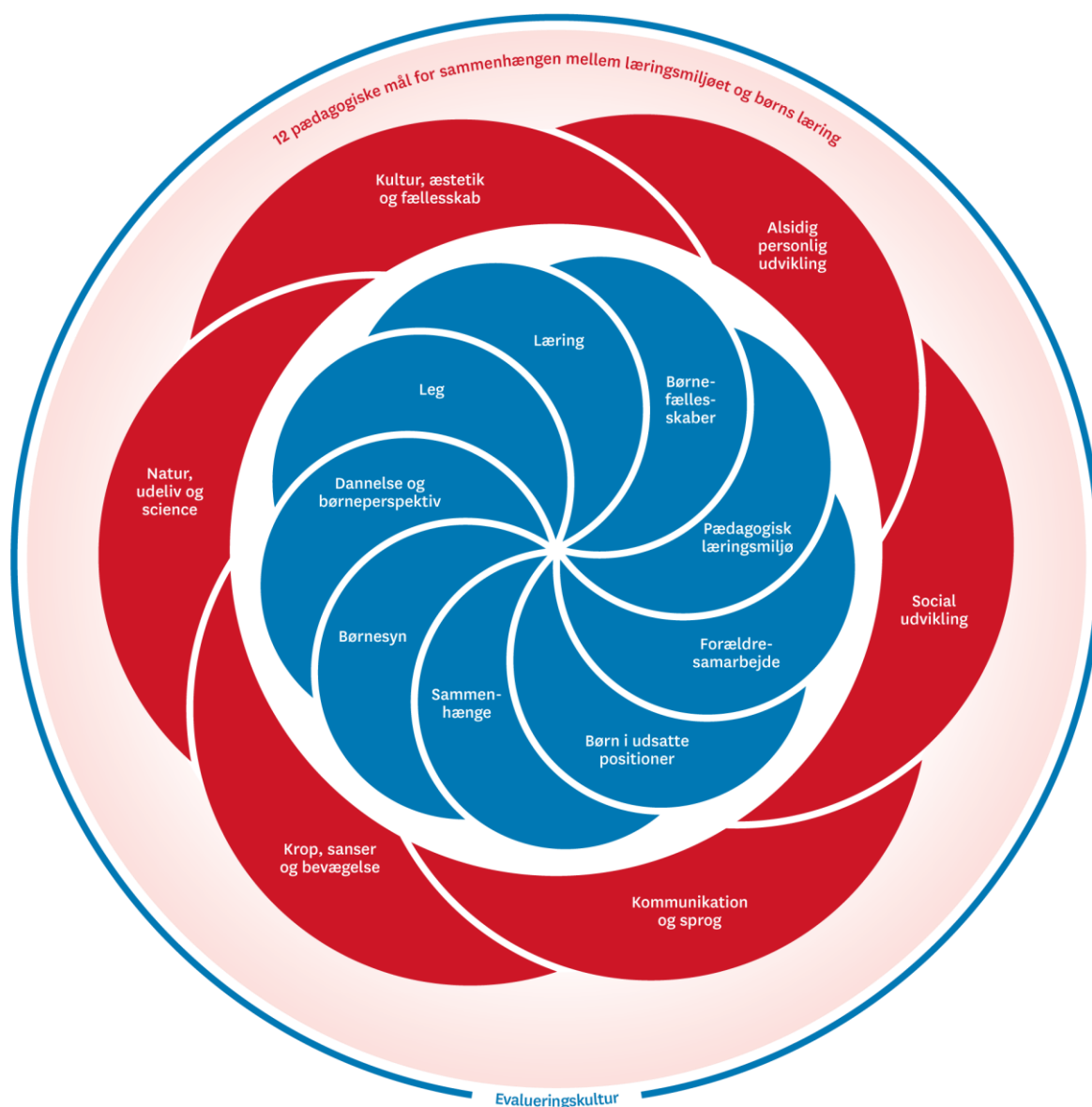

Pædagogisk læreplan for Naturbørnehuset Egeskoven 2021

Dette er første udgave af vores styrkede pædagogiske læreplan og den vil løbende blive løbende blive udviklet og revideret. Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Naturbørnehuset Egeskoven er en børnehave med ca. 70 børn. De 6 af børnene er tilknyttet vores specialgruppe.

Børnehaven ligger i Hald Ege et par km syd for Viborg by.

Vores børnehave ligger lige ved den fredede Egeskov og derfor danner naturen omkring os ofte ramme for rigtig mange af vores pædagogiske aktiviteter.

Vi har valgt at have årgangsopdelte grupper, således at vi har en gruppe med de 3 årige børn (Skovmus), en gruppe med de mellemste 4 årige børn (Skovegern) og en gruppe med de ældste 5-6 årige børn (Storbørnsgruppen). Desuden har vi så også vores specialgruppe for børn der har brug for ekstra voksenstøtte for at kunne trives og udvikles. Denne gruppe er aldersblandet og børnene fra gruppen deltager i aktiviteter i andre grupper, alt efter hvad der giver mening for det enkelte barn.

Vores fysiske rammer er sådan at vi har lokaler til alle grupper, men især vores har mellemstes har lokaler der ikke er store nok til at alle børn fra gruppen er inde samtidig. Derfor og fordi vi tror på udeliv er sundt for både krop og sjæl, så er hverdagen i alle grupper og i særdeleshed mellemgruppen, præget af mange udeaktiviteter på legepladsen og i skoven.

Naturbørnehuset Egeskoven har igennem mange år haft en høj andel af pædagoguddannede i personalegruppen og det oplever vi stor værdi i. Lige nu er pædagogandelen i almindelen af børnehaven på ca. 80 %. I Naturbørnehuset Egeskoven ligger vi stor vægt på at være med til at uddanne fremtidens dygtige pædagoger og ligger derfor energi i at være et godt læringssted for pædagogstuderende.

Vi har frokostordning i børnehaven og børnene får serveret mad der lever op til de kostfaglige anbefalinger der er til børns kost og til de pædagogiske anbefalinger der om omkring måltidet. Vi vægter økologi og vi har det økologiske sølvmærke og vores økologiprocent ligger ml 60-80%.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

Vi møder det enkelte barn der hvor det er og tager udgangspunkt i barnets styrker og interesser. Vi er ambitiøse i vores bestræbelser på at skabe trivsel for alle børnene. Dette kræver at vi hele tiden er fagligt og menneskeligt nysgerrige, ydmyge og villige til at finde nye veje sammen med barnet, børnegruppen og forældrene

Dannelse

Vi inddrager børnenes perspektiver og også deres synspunkter og ideer i mange aspekter af vores hverdag. Vi gør det i praksis på mange måder og på forskellige niveauer alt efter børnenes alder og udvikling. F.eks. har børnene mulighed for at komme med input til madordningen og ønsker om særlige retter mv.

I samlinger og andre af hverdagens aktiviteter inddrager vi løbende børnene i demokratiske processer. Det kunne f.eks. være i drøftelser med børnegruppen om hvilke sange, lege mv der skal være i samlingen, eller som forberedelse af en naturforløb lade børnene deltage i planlægningen og være medbestemmende på emne og indhold.

Vi tager også ofte udgangspunkt i børnenes ideer og interesser når vi planlægger pædagogiske aktiviteter. Det gør vi både ved at snakke med børnene og også ved at se på hvad de leger og andre tegn på hvad enkelte børn eller børnegrupper er optagede af.

Vi er i vores pædagogiske praksis opmærksomme på ikke at sætte børnene i kønsstereotype roller og i praksis betyder det f.eks. at pigerne lige såvel som drengene skal have mulighed for at lege med rollespilsvåben og at vi ikke omtaler lege eller aktiviteter som drenge eller pigeaktiviteter.

Leg

Vi ved at børns udvikling på mange områder sker helt naturligt gennem legen (sprog, sociale færdigheder, motorik, personlig udvikling mv).

Vi er derfor opmærksomme på at skabe gode fysiske rammer for børnenes leg inde såvel som ude. Vi forsøger løbende at tilpasse indretningen af legeområder i forhold til børnenes interesser og perspektiver.

Vi tilrettelægger vores pædagogiske hverdag, sådan at der er tid og rum til børnenes spontane leg. Desuden er vi bevidste om vores opgave med også at støtte, guide og rammesætte lege, således at alle børn har mulighed for at være aktive deltagere i legefællesskaber.

Vi bruger meget ofte skoven som arena for børnenes leg og oplever der, at legene ofte kan rumme mange børn og i høj grad stimulere deres fantasi, motorik og nysgerrighed.

Læring

Vi inddrager de 3 læringsrum (inspireret af sociolog Basil Bernstein), hvor vi veksler mellem voksenskabt læring, voksenstøttet læring og læring præget af leg og spontane oplevelser.

Vi tager ofte udgangspunkt i hvad børnene viser os i deres lege, interesser og undringer, i de vokseninitierede aktiviteter vi igangsætter.

Vi tilstræber at være nysgerrige med børnene og ikke bare servere vores "voksenviden" for dem, men inddrage deres verdensforståelse og oplevelser i en fælles udforskning af forskellige emner og temaer. Det kan f.eks. være at et barn i et projekt om planeter og universet fortæller "at jorden er flad". Der kunne det være nærliggende bare at sige "nej, det troede man engang men nu ved man at det er den ikke". I en fælles afsøgning af om jorden mon er flad, kan de andre børns viden og erfaringer inddrages, man kan sammen fabulere "hvis jorden nu er flad, falder man så ud over kanten? En sådan fælles afsøgning af viden og erfaring skal selvfølgelig gerne ende med en forholdsvis fakta resistent viden, men vi tror på at der er meget læring i at afsøge viden og erfaring i fællesskab.

Børnefællesskaber

Vi er ansvarlige for at fællesskaber som alle børn har mulighed for at deltage i og at det enkelte barn oplever sig som værdifuld for fællesskabet og oplever værdien i selv at bidrage til fællesskabet.

Vi arbejder med det store fællesskab på tværs af hele huset, det mere overskuelige fællesskab i de årgangsopdelte grupper og i mindre og mere dynamiske fællesskaber som f.eks. et legefællesskab, et pludseligt opstået fællesskab omkring en konkret aktivitet mv.

Vi skaber rammer og en stemning hvor alle børn er trygge ved at indgå og bidrage til fællesskabet. Vi italesætter at alle er vigtige for fællesskabet. Som f.eks. når vi holder samling og snakker om hvilke børn der ikke er der i dag, således får børnene en erfaring med at de også tænker på mig, når jeg ikke er i børnehave. Når et barn kommer i børnehave efter ferie, sygdom eller andet fravær, så fortæller vi barnet at det har været savnet af både den voksne og af børnene. Har barnet ikke været savnet af legekammerater, så skal dette give anledning til refleksion hos det pædagogiske omkring barnets plads i fællesskabet.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Modtagelse:

Vi ved at børn og forældre er forskellige og har forskellige behov i forbindelse med afleveringssituationen om morgenen. Vi tilstræber at børnene afleveres på stuen eller legepladsen hos en voksen eller ved en leg for de børns vedkommende, som har let ved at sige farvel. Den voksne kan så hjælpe barnet med at sige farvel og rumme de følelser det måtte fremkalde. Alle børn og forældre skal opleve det pædagogiske personale som værende tilgængelige i afleveringssituationen, men vi vil også gerne have at afleveringen sker på en måde, så de børn der allerede er i gang med morgenens leg og aktiviteter også oplever den voksne som tilgængelig. Der ligger altså en afvejning af alle børns oplevelse af tryghed, i vores tilrettelæggelse af modtagelsen af børn om morgenen.

Der kan være børn der har brug for at gå ud til hoveddøren og vinke farvel og det forsøger vi at tilgodese, men der kan hensynet til de børn der så evt. skal lades alene på stuen imens, gøre at barnet støttes i at vinke alene og så søger ind til den voksne bagefter.

I modtagelsen af nye børn, så er vi meget opmærksomme og forstående overfor det enkelte barns behov og også vigtigheden af at både barn og forældre oplever opstarten som værende tryk og med god stemning og pædagogisk varme.

En tryk opstart og en modtagelse om morgenen præget af tryghed og varme er en vigtig forudsætning for at alle børn har mulighed for at være i trivsel og udvikling i børnehaven.

Samling:

Når vi holder samling er det for at styrke oplevelsen af fællesskab og tilhørsforholdet til dette. Desuden giver samlingen os mulighed for at forberede børnene på hvad der skal ske i løbet af dagen. Vi arbejder med flere forskellige former for samlinger og har samlinger for hele børnehaven få gange om året ved særlige anledninger, samlinger for hele årganggruppen og også samlinger i de mindre spiser eller aktivitetsgrupper.

De store samlinger har primært et pædagogisk sigte på oplevelsen af fællesskab, hvor samlinger i de mindre grupper både har fællesskabsperspektivet og et dannelsesperspektiv, hvor medinddragelse og medindflydelse er mulig på en anden måde.

Samlinger skal som udgangspunkt stimulere børnene kognitivt og kropsligt, således at vi tænker på aktiviteter til både krop og hjerne.

Vi holder samlinger når det giver mening, så i nogle perioder har en gruppe samling hver dag og i andre perioder måske kun en enkelt gang om ugen. I de perioder hvor der ikke arbejdes med samling, så er det pædagogiske personale opmærksomme på at bruge formiddagsmaden som det forum hvor børnene kan klædes på til hvad der skal ske i løbet af dagen.

Vores samlinger er planlagt med en bevidsthed om afvekslende indhold og en bevidsthed om hvor længe børnene kan koncentrere sig. Det gør vi f.eks. ved at indtænke sang og bevægelse i samlingen, så der sker en variation mellem stillesiddende og mere kropsligt stimulerende aktiviteter.

Det pædagogiske personale er ansvarlige for at tilrettelægge samlingen så den bliver en god oplevelse for alle børn. Det betyder f.eks. i praksis at form og indhold tager højde for børnenes deltagelsesmuligheder. Men det betyder også at når et barn viser at det ikke formår at deltage mere, så gives der rum for at kunne bevæge sig lidt væk fra samlingen og komme tilbage og deltage igen når lysten og motivationen til det er tilstede igen.

Måltidet:

Måltiderne i Naturbørnehuset Egeskoven danner rammen om dannelse, læring og fællesskab. Desuden vil vi med måltiderne gerne stimulere børnenes sanser og helt overordnet skabe gode oplevelser omkring maden og hele måltidet.

Vi bruger måltidet til samtale og en mulighed for at nå omkring alle børn i gruppen.

Vi lader så vidt det er muligt børnene være aktive i borddækningen, afhentningen af maden i køkkenet og oprydningen bagefter.

Vi tror på værdien i at starte måltidet op fælles, men samtidig er det heller ikke så fantastisk for de børn der evt. hver dag skal sidde ved bordet længe og vente på at nogle børn er meget langsomme til at rydde op efter deres leg, få vasket hænder og komme hen til bordet. Derfor er det en løbende pædagogisk afvejning af om måltidet først starter når alle er ved bordet eller om der kan startes før alle er kommet til bordet.

Det samme gør sig gældende ved afslutningen af måltidet. Børn spiser i forskelligt tempo og derfor vil nogle børn kunne opleve at skulle sidde stille i 10-15 min og vente på at de sidste bliver færdige med at spise. Derfor er det igen en løbende pædagogisk overvejelse om måltidet slutes af sammen eller om nogle må gå fra bordet og f.eks sætte sig med en bog, men de sidste får spist færdigt. Det overordnede pædagogiske mål for os er at alle børn oplever måltidet som en fælles hyggestund, som de alle lykkes med at indgå i med de forudsætninger de hver især har.

Toiletbesøg/bleskift:

Vi vil gerne skabe en rolig og rar stemning ved toiletbesøg og bleskift. Dette rummer dog også dilemmaer i vores pædagogiske praksis. På den ene side er bleskiftet en anledning til tæt og hyggelig kontakt med barnet, men vi skal også arbejde hen i mod at de børn der ikke er renlige ved børnehavestart når de starter i børnehaven, skal motiveres til at gå på toilettet og øve sig på at være renlige. Derfor er balancen og gøre bleskiftet til en rar stund hvor der bliver bygget på relationen mellem barnet og den voksne, således at barnet også bliver tryk ved at den voksne kan bistå barnet i overgangen til at smide bleen.

Vi vægter både ved bleskift og toiletbesøg at børnene hjælper så meget som de evner med at tage tøj af og på mv. Det er vigtigt at vi skaber en ramme der giver tid til at børnene kan være selvhjulpne og få oplevelsen af at kunne selv. Har barnet brug for hjælp så hjælper vi, men er også opmærksomme på kun at hjælpe så tilpas at barnet stadig får en oplevelse af at lykkes med at kunne selv.

Middagssøvn:

Vi ved at det kan være en lang dag for de nye børnehavebørn med mange indtryk og derfor tilstræber vi også at det er muligt for de yngste børnehavebørn at få et hvil eller en middagslur, hvis de har behov for det.

Dette laver vi løbende aftaler omkring med det enkelte barn forældre.

De børn der brug for det har mulighed for at sove i ca. 1-1 ½ time i tidsrummet 12.15-13.45. Vi vækker børnene senest kl. 13.45 og vågner de før det, så står de bare op når de vågner.

Vi imødekommer ikke ønsker om at et barn f.eks kun må sove i 45 min. Men er så åbne over at finde andre løsninger som f.eks en pause eller et hvil på en sofa i stedet for en middagslur.

Er der ældre børn der af en eller anden grund også har brug for et hvil i løbet af dagen, så tilstræber vi at finde plads og rum til dette også. Her sætte vores fysiske rammer dog også nogle begrænsninger.

Garderobe:

Børnene og det pædagogiske personale bruger i løbet af dagen en del tid i garderoben og det er derfor naturligt at vi har fokus på vores pædagogiske praksis i garderoben.

Vi vil gerne skabe en rar og rolig stemning i garderoben og give børnene tid og plads til at øve sig i selv at tage overtøjet af og på.

I garderoben møder vi det (lige som i resten af dagen) det enkelte barn der hvor det er både i forhold til motoriske færdigheder og i forhold til barnet overskud på dagen. Vi støtter børnene i at kunne ved at guide dem verbalt og har de brug for det så hjælper vi f.eks ved at koble lynlåsen sammen, men lader så barnet selv lyne den.

Vi er opmærksomme på at nogle børn har gavn af en mere visuel guidning og har piktogrammer eller andet billedmateriale hængende i garderoberne der kan støtte børnene i de rækkefølger der er i garderoben. F.eks termotøj på før støvler mv.

Vi vil gerne at børnene skal få en forståelse af hvilken påklædning der er hensigtsmæssig til vejret og derfor fortæller vi ikke bare børnene hvad tøj de skal tage på, men alt efter børnenes alder indgår vi i en dialog med barnet, hvor det selv skal kigge ud på vejret og så være med til at vurdere hvilken påklædning der er mest velegnet.

Vi sætter ord på mange af børnenes handlinger og følelser i garderobesituationen og kan på den måde give dem oplevelsen af at blive set og forstået, men også styrke dem i at forstå egne handlinger og følelser.

Legeplads:

Vores legeplads er indrettet med mange små legeområder og samtidig er der plads til bevægelse.

På legepladsen har det pædagogiske personale flere opgaver. Helt elementært at holde opsyn med børnene, hvor de sikre at alle har det godt og kommer evt. farlige situationer i forkøbet.

Desuden skal det pædagogiske personale understøtte alle børns deltagelsesmuligheder i leg og derfor være opmærksomme på om der er børn der har brug for hjælp til at komme i leg eller til at blive i en leg.

På legepladsen er der mange muligheder for at være uden for de voksne synsvinkel og det er for os også et vigtigt element i det at være barn. Det betyder også at det er væsentligt at det pædagogiske personale lære børnene at dels at kunne løse uenigheder på egen hånd, men også at opsøge en voksen når de står i noget som de har brug for hjælp til at klare.

Legepladsen kan for en del børn være et vanskeligt sted at begå sig. Det er et stort område og rammerne for legen er mere udefinerede end de er indenfor. Derfor kan nogle børn komme til at køre rundt på moon-car meget af tiden, simpelthen fordi det er den aktivitet der er nemmest at overskue. Det pædagogiske personale har derfor en vigtig opgave i at være opmærksomme på hvilke børn der kan have vanskeligt ved at

indgå i fællesskaber på legepladsen og understøtte disse børn mulighed for at deltage i lege eller andre aktiviteter op legepladsen.

Det pædagogiske personale igangsætter også lege på legepladsen, for på den måde at gå foran og vise børnene nye lege og også sætte en ramme op for legen, hvor alle børn for gode deltagelsesmuligheder.

Samarbejde med forældre om børns læring

Forældrebestyrelsen har udarbejdet følgende omkring forældresamarbejde:

Dagtilbudsbestyrelsen i område Sydvest ønsker at markere en række holdninger og principper, som skal udgøre en del af grundlaget for, hvordan det enkelte dagtilbud udmønter samskabelse og samarbejde med den aktuelle forældrekræds.

Alle forældre skal føle sig velkomne, ventet, set, og hørt af ledelse og personale, når man befinder sig i det enkelte dagtilbud.

Ved forbesøg gør det samme sig gældende.

Samtidig hermed skal en tydelig gensidig forventningsafstemning finde sted.

Denne forventningsafstemning skal vedligeholdes gennem hele den periode, hvor barnet er tilknyttet dagtilbuddet. Ansvar for påhviler både forældre, personale og ledelse. I denne forbindelse påhviler det dog i særlig grad personale og ledelse at være initiativtagende, hvis der opleves divergerende opfattelser af meningsfuldheden af daglige rutiner og den daglige pædagogiske praksis. Ligeledes er det i særlig grad personalets og ledelsens ansvar, at tage initiativ til, at alle forældre føler sig inkluderet i dagtilbuddets fællesskab.

I denne sammenhæng er kommunikation og dialog et omdrejningspunkt.

Der skal være en opmærksomhed rettet imod, at informationsmængden fra dagtilbuddets side er "tilpas" - afstemt efter forældrekrædsens behov – og samtidig er underlagt en vis systematik.

Dvs., at forældrene skal være velinformerede gennem daglig dialog, opslag i huset og via børnenettet. Dette kan eksempelvis omhandle:

- Planlagte aktiviteter
- Dagligdags gøremål
- Underliggende tænkning om daglig pædagogisk praksis.
- Afvigelser fra planlægning og praksis (hvorfor...)

Ovenstående indgår således i den udmøntning af forældresamarbejde og samskabelse mellem forældre og dagtilbudsenhed som udfoldes nedenstående.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi arbejder hele tiden målrettet på at skabe og fastholde en kultur i børnehaven der er præget af varme og glæde og hvor alle børn føler sig værdsatte og hvor alle oplever at have en plads fællesskabet.

Vi møder og anerkender barnet, som den person det er og de behov barnet har. Det betyder i praksis at vi tilrettelægger og justere vores pædagogiske hverdag efter de børn vi har i grupperne. Er der f.eks. et barn der har svært ved at indgå i gruppens samlinger, så giver vi dels plads til at barnet kan trække sig lidt fra samlingen når der er behov for det: Men vi kigger også ind i vores egen praksis og ser på om samlingen foregår på en hensigtsmæssig måde i forhold til at give barnet de bedste muligheder for at lykkes med at deltage i samlingen.

Vi prioriterer i dele af dagen at organisere os i mindre grupper, da vi oplever at børn i udsatte positioner ofte får bedre muligheder for at lykkes i fællesskabet i mindre og mere overskuelige sammenhænge.

Vi arbejder desuden med Viborg kommunes TOPI materiale, hvor der arbejdes med metoder til at opspore de børn der er i dårlig trivsel og sætte ind med en målrettet indsats omkring barnet i samarbejde med familien og eventuelle tværfaglige samarbejdspartnere.

Vi drøfter desuden børnene, deres udvikling og trivsel på team og personalemøder, forældresamtaler og tværfaglige møder

Overgang til skolen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

I det sidste år af børnenes børnehavetid kommer børnene i Storbørnsgruppen. Den ligger i en bygning for sig selv og har gode fysiske rammer til leg, fordybelse, kreative projekter, motoriske udfoldelser mv.

Vi arbejder med en storbørnspædagogik, hvor der er fokus på socialt samspil, fordybelse, fantasi, læring, bevægelse, natur, selvhjulpenhed, selvstændighed, fællesskab med meget mere. Desuden inddrages matematisk forståelse, bogstaver, begreber o. lign på en naturlig måde i den pædagogiske hverdag i løbet af året

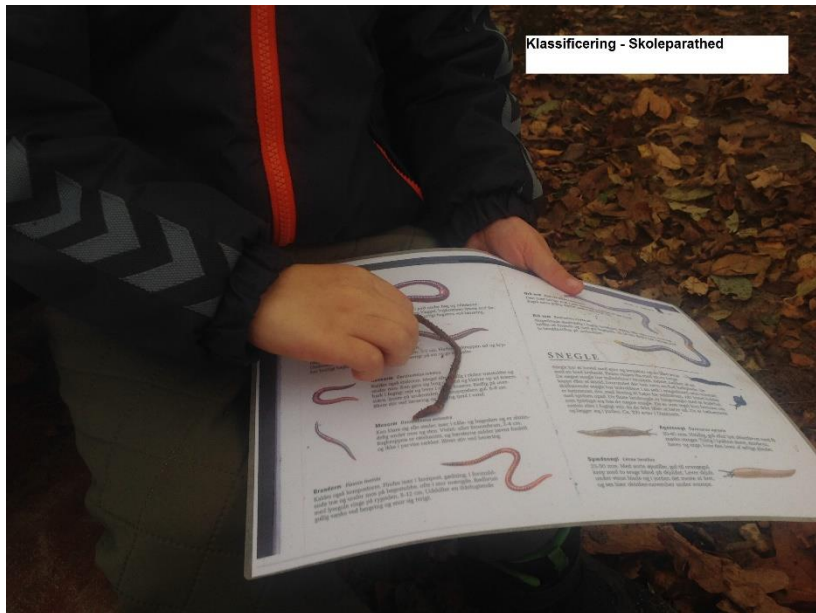
I

Storbørnsgruppen har vi særligt fokus på at skabe en hverdag hvor:

- Der er masser af plads og tid til leg og hvor der er vedvarende fokus på alle børns deltagelsesmuligheder i legen.
- Der arbejdes med medinddragelse og demokrati. F.eks inddrages børnenes interesser og ideer i planlægningen af mange af vores aktiviteter. Indretningen og dagens rytme justeres også løbende efter hvad børnene fortæller os og også hvad de viser os med deres samspil og adfærd.
- Naturen er arena for mange af gruppens aktiviteter, da vi bl.a. oplever at naturen danner en fantastisk ramme for forundring, fordybelse, fantasi, udfordring af grov og fin motorik mv.
- Der ofte arbejdes i mindre grupper, men samtidig er tilrettelagt aktiviteter for hele gruppen, så børnene også øver sig i at kunne indgå i et større forpligtende fællesskab. Dette øver bl.a. børnene i at kunne modtage og omsætte en kollektiv besked og at kunne stå frem og fortælle noget for en større gruppe.

Vi har valgt at arbejde skoleforberedende ved at have meget fokus på at børnene i deres sidste børnehavveår fortsat har mulighed for at øve sig i at indgå i sociale samspil og at kunne byde ind i leg og aktiviteter med det, barnet har på sinde.

Desuden arbejder vi i Storbørnsgruppen meget målrettet på at understøtte og udvikle børnene nysgerrighed, evne til at tænke kreativt og give dem mange gode oplevelser med at undres og lære nyt.

Vi samarbejder med Hald Ege skole om overgangen til skolen og er i løbende dialog med skolen om hvilke kompetencer og færdigheder, de oplever er væsentlige for at kunne få en god start på skolelivet.

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi har samarbejde med Hald Ege skole og med Hald Ege friskole. Omkring overgangen til skolen, men f.eks. også ved at ældre elever fra de to skoler kan komme hos os i praktikforløb. Desuden kommer der indimellem også ældre elever på besøg for f.eks. inddrage en af vores børnegrupper i et projekt med gamle lege, eller lave interview med vores børn om et emne de arbejder med i skolen. På den måde oplever vores børn også at være en del af lokalsamfundet.

Vi har fokus på at etablere et samarbejde med de lokale beboere omkring børnehaven og også nogle af de aktive seniorfællesskaber der i området.

Lige pt. er vi f.eks. ved at indgå i et samarbejde med den lokale beboerforening omkring nogle fælles køkkenhaver.

Vi er indgået også en i Viborg kommunes samlede indsats omkring at bruge og inddrage frivillige i vores hverdag. Vi har igennem de sidste år haft en frivillig bedsteforældre til at være ekstra hjælper når en gruppe har skulle på tur i f.eks. teatret.

Vi har flere potentielle samarbejdspartnere som vi på sigt gerne vil indgå i forskellige former for samarbejde med. Som f.eks. Hald Ege miniregnskov, Oversættercentret på Hald Hovedgård, De lokale idrætsforeninger, Hald Ege borgerforening, Hald Ege kulturforening mv.

Vi vil gerne indgå i samarbejde med lokalsamfundet for at skabe et endnu bedre børnehus, men også for at give børnene oplevelsen af børnehaven er en del af det omkringliggende samfund.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Fysiske børnemiljø – Vi arbejder løbende på at tilpasse vores indretning til børnegruppens behov og interesser. Vores fokus lige nu er på støjdæpende tiltag i alle lokaler, således at lokalerne opleves som hensigtsmæssige for både børn og voksne. Vi er pt. også optagede af at optimere og udvikle legepladsen, så den i højest mulige grad tilgodeser forskellige former for leg, aktivitet og hyggestunder.

Psykisk børnemiljø – I Naturbørnehuset Egeskoven arbejder vi med den anerkendende tilgang, hvilket gør at alle børnene føler sig set og hørt. Vi som pædagogiske personale opmærksomme på vores rolle som stemningssættere. Den måde vi behandler hinanden og børnene på, bliver konstant observeret og kopieret af børnene. Derfor vægter vi tolerance og respekt højt, både barn/barn-, barn/voksen- og voksen/voksenrelation.

Æstetiske børnemiljø – Vi er opmærksomme på at indretningen skal være inspirerende og samtidig understøtte både rolige og mere vilde aktiviteter. Lige nu er vores fokus på at skabe en indretning der i højere grad appellere til børnenes fantasi og kreativitet. Det vil i praksis betyde færre hvide vægge og en indretning der tager mere udgangspunkt i børnenes perspektiver end tilfældet er lige nu.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Vi prioriterer relationen barn/barn og barn/voksen virkelig højt og har vedvarende fokus på at der i hele børnehaven hele dagen er en stemning præget af varme og glæde.

Vi arbejder i vores pædagogiske hverdag med hjælpe det enkelte barn til at sætte ord på egne og andres handlinger, behov ønsker og følelser. Dette sker f.eks. til samling, hvor barnet får mulighed for at øve sig i at sige noget, være i fokus, lytte til de andre børn og skulle træffe valg som f.eks. hvilken sang der skal synges.

Ved at lytte til børnenes ideer og inddrage børnene i forskellige demokratiske processer i hverdagen, så medvirker vi til at barnet opnår en følelse af at blive set, hørt, respekteret og opleve sig selv både som individ og som en del af et større fællesskab.

I dagligdagen i børnehaven møder børnene mange forskellige udfordringer som at vente på tur, indgå i mange forskellige fællesskaber, konflikter, være selvhjulpne med tøj mv. De pædagogiske personale motiverer, guider og støtter barnet, så vi på en anerkendende måde viser at vi har troen på at barnet kan mestre. Med den voksnes positive forventning og tro på barnets evner og kunnen, oplever barnet stolthed og succes ved selv at kunne klare udfordringerne.

Vi er løbende i dialog med forældre om barnets trivsel og alsidige personlige udvikling i hverdagen og bringer de øvrige læreplaner i spil i læringsmiljøet for at understøtte barnets trivsel og udvikling i børnehaven og derhjemme.

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I vores dagligdag er der leg og aktiviteter i både mindre og større i grupper. Samtidig er et væsentligt fokus i alle vores aktiviteter at understøtte børnenes mulighed for at indgå i de forskellige fællesskaber. Det er også i disse fællesskaber at børnene med den rette voksenstøtte, har de bedste muligheder for at udvikle empati og relationer.

Vores ambitioner omkring hvilke aktiviteter vi gerne vil igangsætte går ikke gå forud for børnenes muligheder, for at indgå i et trykt og udviklende samspil med de andre børn og de voksne.

Det kan f.eks. ses ved at en gruppe en dag er i skoven for at se efter dyrespor. Børnene er meget optagede af at lede i skovbunden på nær et barn. Pædagogen ved at det er et barn der ikke altid er en sikker deltager i fællesskabet. Pædagogen ser at barnet sætter sig på en væltet træstamme og går hen til barnet og spørger om de ikke sammen skal kigge efter dyrespor. Det er en tilgang der plejer at få barnet til at få lyst og mod på at deltage i en aktivitet, men ikke denne gang. Barnet fortæller at det heller vil lege på træstammen og at den er en flyvemaskine. Pædagogen sætter sig også på stammen og spørger hvor de skal flyve hen. Legen udvikler sig og flere af de andre børn bliver efterhånden også deltagere i legen. Her endte aktiviteten med at komme i baggrunden for at give plads til at barnet oplevede at være initiativtager til en leg de andre børn også fandt interessant,

Når vi således tilpasser rammen således at det enkelte barn får mulighed for at lykkes i fællesskabet og samtidig tager udgangspunkt i det enkelte barns interesser, så kan vi skabe en oplevelse hos alle børn af at have værdi for og i fællesskabet. Det gør vi bl.a. ved at når et barn er i udkanten eller uden for fællesskabet, så sætter vi fokus på barnets ressourcer og interesser. Vi tager så udgangspunkt i disse i de aktiviteter vi sætter i gang og kan på den måde forstørre barnets ressourcer

Når vi er ude i naturen oplever vi at børnene leger mere på tværs af deres normale legerelationer end ellers. Desuden oplever vi at flere børn kan lege sammen ude i naturen end på legepladsen og indendørs.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Ved de yngste børnehavebørn sætter det pædagogiske personale ofte ord på egne og børnenes handlinger i leg og aktiviteter.

Vi har fokus på åbne dialoger med børnene i hverdagens lege, aktiviteter og rutiner. Vi giver børnene tid til at svare og indgå i dialogen. Vi understøtter børnenes

Vi er opmærksomme på det væsentlige i at vi voksne har et nuanceret sprogbrug, for på den måde at støtte børnenes tilegnelse af et nuanceret sprog. F.eks. ved måltidet bruger pædagogen rette betegnelse på henholdsvis krus, kop og glas. Samtidig kan pædagogen indimellem snakke med børnene om netop forskellene på om det f.eks. er en kop, et krus mv.

Vi leger også med sproget sammen med børnene. Rimer, finder på nye ord sammen, laver vores egne sange og meget andet.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Vi indtænker krop og bevægelse i mange af vores aktiviteter.

Vi har adgang til klubbens sal 4 dage om ugen og alle grupperne bruger den i perioder. Vi leger fælles bevægelseslege, boldspil, samarbejdslege mv. i salen

Vi bruger naturen omkring børnehaven som arena bevægelse, både i forhold til at få pulsen op og i forhold til sanser, motorik mv. Det kan f.eks være at børnene i en gruppe en dag får bind for øjnene, når de er ude i skoven og så bare skal lytte til naturens lyde i stedet for at se.

I løbet af børnenes børnehavetid kommer de omkring aktiviteter der udfordre deres sanser og enkelte aktiviteter og projekter vil også arbejde med deres forståelse af krop og sanser.

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi bruger skoven omkring børnehaven som arena til mange af vores pædagogiske aktiviteter.

Vi bruger skoven til at gå på opdagelse i naturens forunderlige verden. Det kan være at vi er optagede af regnorme, insekter, blade, dyrespor, træerne eller noget helt andet.

I nogle aktiviteter går vi forrest og har en plan for hvad vi skal ud og kigge efter i skoven og hvordan vi efterfølgende skal arbejde med det vi finder. Andre gange går vi afsted og lader børnene gå på opdagelse med en voksen bagved eller ved siden af. Begge typer af ture giver mange muligheder for forundring, fordybelse mv.

Vi arbejder med at udvide vores forståelse af og tilgang til science. Vi er nysgerrige sammen med børnene og går på opdagelse i fænomener og sammenhænge sammen med børnene på deres præmisser. Som f.eks. finder en gruppe børn afgnavede grankogler i skovbunden. De kan se at de er afgnavet på forskellig vis og pædagogen ved godt at den ene kogle er gnave af en mus og den anden af et egern. Pædagogen vælger at gå på opdagelse i fænomenet sammen med børnene ud fra deres perspektiver og sin naturfaglige viden lidt tilbage. "gad vide hvorfor de er gnave forskelligt?" spørger pædagogen. Det bliver til en lang snak og forundring omkring grankoglerne og de bliver enige om at tage koglerne med hjem og søge viden om dem og på den måde afprøve nogle af deres egne ideer og tanker om fænomenet.

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Vi ser så vidt det er muligt teater og eller koncert med alle børnegrupperne en gang om året. Det foregår enten i børnehaven eller inde i Viborg.

Vi bruger sang i vores hverdag, f.eks. i vores samlinger.

Vi har faste årlige traditioner i børnehaven. Både nogle som er forankret i den alm danske kultur, så som jul, fastelavn mv. Desuden har vi vores egne traditioner som f.eks. vores mørkefest. Det er en eftermiddag/aften hvor forældre og børn mødes på legepladsen og spiser, men det skumre. Derefter går vi en tur i skoven efter at det er blevet mørkt.

Vi har kreative materialer stående fremme i alle grupper som er tilgængelige for børnene. Når vi arbejder med kreative processer i børnehaven, så forsøger vi at bringe børnenes fantasi i spil. Derfor er processerne også meget vigtigere for os end slutproduktet.

Vi arbejder med fællesskab i virkelig mange af vores aktiviteter og rutiner. Det at kunne begå sig i et eller flere fællesskaber og have gode oplevelser med sig omkring dette, er for os en af de vigtigste færdigheder vi kan give børnene med videre i livet.

Særlige fokusområder i 2021

Hvad er vi særligt optagede at udvikle på og lykkes med i løbet af 2021?

Vi har et særligt fokus på at skabe en evaluerende pædagogisk praksis. Hvor vi løbende indsamler dokumentation f.eks. i form af praksisfortællinger og bruger disse som udgangspunkt for pædagogiske overvejelser og drøftelser. Dels som den umiddelbare pædagogiske refleksion over vores pædagogiske arbejde i relation til børnegruppen, men også for at sikre at vi kan lave kvalificeret evaluering af vores arbejde med læreplanen som løbende devalueringer og en større evaluering hvert andet år.

Vi har desuden et fokus på systematik i vores arbejde med relationer barn/barn og barn/voksen. Således at bliver endnu skarpere på at alle børn er i vedvarende trivsel og udvikling.

Vi et fokuspunkt omkring at indtænke krop og bevægelse i flere af vores pædagogiske aktiviteter. Dette skulle også gerne have indvirkning på indretningen inde og på legepladsen.

Sidste men ikke mindst, så har vi et fokus omkring at skabe en indretning indendørs der i højere grad appellerer til børnenes æstetik, sanser og fantasi.